

Færgebyen Frederikshavn

Fhv. arkivleder ved Kystmuseet, cand.phil. Erik S. Christensen

“Frederikshavn er da havnen for dampskibene, som på få timer vil danne bro mellem Norge, Sverige og Danmark – og den tid vil komme!”. Sådan skrev eventyrdigteren H.C. Andersen efter at have besøgt Frederikshavn på sin Jyllandsrejse i 1859. Frederikshavn blev Nordens færgemetropol som forudsagt af H.C. Andersen.

I 1980'erne var der flere end 24 færgeanløb og afgang i døgnnet til Larvik, Oslo, Göteborg, Læsø og Hirsholmene. Og i dag passerer mere end 1,8 mio. passagerer gennem Frederikshavn om året.

Under Englandskrigen var Fladstrand vigtig for paket- og posttrafik mellem Danmark og Norge. En trafik, der søgtes opretholdt efter krigen, og Frederikshavn blev i 1820'erne en del af den internationale post- og passagertrafik mellem Norge og Hamborg. Efter flere tilløb blev Frederikshavn i 1850'erne fast dampskibshavn for trafikken mellem København og Oslo over Frederikshavn.

Det er dog ikke kun på det trafikale område, Frederikshavn har sat sine spor i det nordiske samarbejde. I 1936 byggede Frederikshavn værft det første passagerskib – Kronprinsessan Ingrid – hvor biler kunne køre ombord.

Året efter fik den nystartede forbindelse til Larvik bygget verdens mest moderne færge. Designet af skibsarkitekten Knud E. Hansen som hans første, men ikke sidste skib til Frederikshavn. Knud E. Hansens verdensberømte firma blev senere hovedarkitekt for de store Stena-færger, som sejler i hele Europa.

Frederikshavn blev også udvandrersby, ikke mindst for svenske udvandrere, med direkte forbindelser til New York, eller indirekte med DFDS til Newcastle.

Kilder

Erik S. Christensen udtaler om kilderne: Foredraget byggede først og fremmest på opsamlet viden fra mange års studier i Frederikshavns søfartshistorie. Et studie, som mundede ud i bogen ”Frederikshavnske forbindelser – byens skibsfart i et historisk og aktuelt perspektiv” af Lars Christian Mikaelson & Erik S. Christensen.

- Christensen, Erik S.: Gullaschbaroner, mytterister, revolution, oprør, død og ødelæggelse - en lille historie om første verdenskrig i Frederikshavn, Vendsyssel Årbog 2018
- Christensen, Erik S.: 1864 - da krigen kom til Vendsyssel, Vendsyssel Årbog 2014
- Christensen, Erik S.: En værftskrønike - Historien om Frederikshavn værft fra begyndelsen i 1870, Frederikshavn Maritime Erhvervspark A/S 2010
- Christensen, Erik S.; Frederikshavn - sidste havn før Amerika, Årbog - Bangsbo museum & arkiv 2002
- Christensen, Erik S.: Færger i Frederikshavn, Årbog - Bangsbo museum & arkiv 2002

Men der findes også gode muligheder for yderligere læsning her:

- Brogren, K., Bergenek, A. og Sahlsten, R. (2012): Stena Line - Historien om ett färjerederi. Stena Line / ShipPax Information
- Harvey, W. J. (1989): Stena Line 1969-1989
- Hendy, J. (red.) (1995/1996): British & European Ferry Scene – Winter 1995/6. Pembrokehire, Ferry Publications
- Hendy, J. (red.) (1996/1997): European Ferry Scene – Winter 1996/97. Pembrokehire, Ferry Publications
- Hendy, J. (red.) (1997): European Ferry Scene – Summer 1997. Pembrokehire, Ferry Publications
- Hendy, J. (red.) (1998): European Ferry Scene – Summer 1998. Pembrokehire, Ferry Publications
- Munk Pedersen, Hans (2019): Frederikshavn Havn 1806-2018. Kystmuseets Forlag
- Ortel, K. (2019): DFDS – Linking Europe. Isle of Man, Lily Publications
- Peter, B. (2020): Color Line and the development of Norwegian international ferry services since 1825. Isle of Man, Lily Publications
- Peter, B. (2010): DFDS – Sailing in style. Isle of Man, Lily Publications
- Peter, B. (2012a): Knud E. Hansen A/S – 75 Years of Ship Design. Isle of Man, Lily Publications
- Peter, B. (2012b): Stena Line – Celebrating 50 years of service. Isle of Man, Lily Publications
- Riis, A. (2006): Færger og passagerskibe i Danmark. Frederiksværk, Forlaget Nautilus

- Widdows, N. (2016): Ferries 2016 – British Isles and Northern Europe. Isle of Man: Lily Publications
- Widdows, N. (2010): Stena Line – the Fleet. Ferry Publications

Hjemmesider som

- Fakta om fartyg
- Sjöfartstidningen
- Færgejournalen
- Færgelejet
- Færgeyt

Nordjyske Historiske avisarkiv med artikler som

- Isen, M. (2010): "Fyldte færger er og var målet". Nordjyske, 21. november 2010
- Madsen, C. C. (2008): "Et liv i færgernes kølvand". Nordjyske, 23. marts, 2008

Avisarkivet har daglige bulletiner om skibes afgang og ankomster for havnen i Frederikshavn og desuden annoncer for hvilke skibe der sejlede på dampskibsruterne.